

INFORMATIENOTA RAAD LAREN

Datum vaststelling college: 19 december 2023

Van het college van B&W
Aan Gemeente Laren – Gemeenteraad
Portefeuillehouder Groot, F.K. de

Onderwerp

Raadsinformatiebrief prognose HBEL-taken (maatwerkvoorzieningen) Q4 2023 Sociaal Domein – gemeente Laren

Portefeuillehouder

Groot, F.K. de

Openbaar

Ja

Kennisnemen van

De prognose HBEL-taken (maatwerkvoorzieningen) Q4 2023 Sociaal domein Laren

1. Inleiding

In de raadsinformatiebrief bij de prognoses in het tweede kwartaal van 2023 zijn we ingegaan op de te verwachten kostenontwikkeling voor het sociaal domein in 2023 en de eventuele begrotingswijzigingen die dit tot gevolg had. Er zijn in het vierde kwartaal nieuwe financiële prognoses gemaakt. In deze raadsinformatiebrief gaan we in op de voorzieningen waarbij in 2023 een significant verschil wordt verwacht ten opzichte van de begroting.

1.1 Kernboodschap: verwachting 2023

De vooruitzichten voor de Wmo zijn positief in 2023. Er wordt een voordeel van € 57.000 verwacht ten opzichte van de totale begroting.

Voor de Jeugdwet is het vooruitzicht echter minder gunstig. Door hoog uitgevallen kosten voor het LTA (Landelijk Transitie Arrangement) is er sprake van een tekort van € 251.000. Er wordt meer ingezet op een beweging naar basisondersteuning en het voorkomen van dure overeenkomsten zoals LTA en contracten buiten de regio om. Dit doen we bijvoorbeeld door de inzet van het lokale begeleidingsteam en POH-er. Maar in complexe casussen kunnen hoge kosten helaas niet worden voorkomen. Omdat het hierbij om incidenteel hogere kosten gaat kan dit niet altijd vooraf begroot worden.

Net als in voorgaande raadsinformatiebrieven geven we geen prognoses af voor de Participatiewet gezien de kosten voor voorzieningen binnen deze wet vrijwel altijd binnen de begroting blijven.

2. Belangrijkste ontwikkelingen

2.1 Wijziging lv3 Standaard

In de vorige raadsinformatiebrief bij de prognoses hebben we kort stilgestaan bij de wijziging van de lv3 standaard die dit jaar is ingegaan. De lv3-standaard is een landelijke standaard waarin voorgeschreven wordt hoe verschillende voorzieningen binnen het Sociaal Domein moeten worden gecategoriseerd. Door een wijziging in de categorieën voor de Jeugdwet in het begin van 2023 was het bij de raadsinformatiebrief in kwartaal twee niet mogelijk een goede prognose te maken. Nu we een jaar met de nieuwe standaard werken kunnen we voor deze raadsinformatiebrief wel een prognose geven voor de Jeugdwet ten opzichte van begroting voor 2023. Een vergelijking met de jaarrekening van 2022 is echter niet mogelijk omdat er voor dit jaar nog met de oude standaard is gewerkt. Er wordt daarom in deze raadsinformatiebrief vooral ingegaan op de verwachte kosten van de hoofdcategorieën: jeugdhulp zonder verblijf, jeugdhulp met verblijf, kinderschermingsmaatregel en LTA.

De wijziging van de lv3-standaard heeft ook betrekking op de Wmo, echter zijn er geen wijzigingen in categorieën doorgevoerd zoals bij de Jeugdwet. Voor de Wmo kunnen we dus op de reguliere manier de prognoses geven in deze raadsinformatiebrief.

2.2 Kosten buiten de regionale contracten om

Voor de Jeugdwet wordt er voor verschillende voorzieningen in 2023 een stijging in kosten buiten de regionale contracten om verwacht. Op dit moment zijn er overeenkomsten afgesloten voor circa €70.000. Bij de prognose in kwartaal twee was dit nog € 32.000.

Voor de Wmo en Jeugdwet is het uitgangspunt dat zorg zoveel mogelijk geleverd wordt vanuit het regionale aanbod. In een aantal uitzonderlijke gevallen biedt het regionale zorgaanbod echter geen uitkomst voor de hulpvraag van de inwoner. Voorbeelden kunnen zijn dat het regionale aanbod niet voorziet in een specifieke vorm van zorg of een tekort aan capaciteit bij gecontracteerde aanbieders gecombineerd met de wens om wachtlijsten te voorkomen. Het is nog niet duidelijk hoeveel van de beschikte kosten uiteindelijk gedeclareerd gaan worden. Het is van te voren moeilijk te zeggen hoeveel van het beschikbaar gestelde budget daadwerkelijk uitgenut wordt en welke overeenkomsten er gedurende het jaar nog worden afgesloten.

3. Prognose Laren 2023

In de onderstaande tabel zijn de totale kosten voor de Wmo en Jeugdwet in Laren weergegeven.

Totale effect*	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 (na wijziging)	Prognose 2023	Saldo	%
Wmo totaal	€ 1.160.193	€ 988.000	€ 988.000	€ 931.000	€ 57.000	6%
Jeugdwet totaal	€ 1.781.273	€ 1.657.000	€ 1.657.000	€ 1.908.000	€ -251.000	-15%
Totaal	€ 2.941.466	€ 2.645.000	€ 2.645.000	€ 2.839.000	€ -194.000	-7%

**Bedragen zijn exclusief kosten voor PGB-voorzieningen*

4. Prognose Wmo

In onderstaande tabellen zijn de jaarrekening 2022, de begroting 2023, de begroting 2023 na wijziging (zomernota) en de prognose 2023 voor Wmo weergegeven. De prognoses zijn vergeleken met de begroting. In deze raadsinformatiebrief gaan we alleen in op de voorzieningen waarbij er een significant verschil ten opzichte van de begroting wordt verwacht.

4.1 Wmo begeleiding

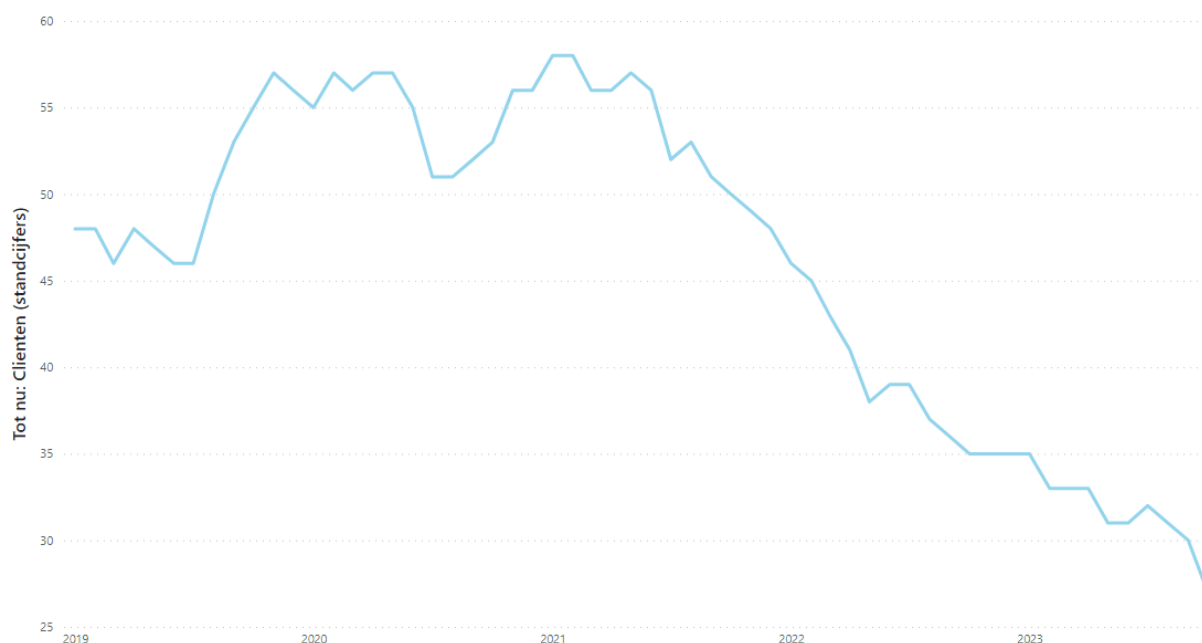
Voor Wmo geïndiceerde begeleiding wordt er een voordeel verwacht van € 85.000 ten opzichte van de totale begroting. Dit voordeel komt door het verwachte voordeel voor begeleiding en verzorging.

Wmo	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2023	Prognose 2023	Saldo	%
Begeleiding en verzorging	€ 291.437	€ 332.000	€ 332.000	€ 232.000	€100.000	30%
Dagbesteding en vervoer	€ 113.212	€ 77.000	€ 77.000	€ 92.000	-€15.000	-19%
Wmo begeleiding	€ 291.437	€ 409.000	€ 409.000	€ 324.000	€85.000	17%

4.1.1 Begeleiding en verzorging

Voor begeleiding en verzorging wordt een voordeel van € 100.000 ten opzichte van de begroting verwacht. Dit komt door dalende aantallen. Eind 2022 waren er 46 inwoners die gebruik maakten van begeleiding. In oktober 2023 zijn dat er 27. De dalende trendlijn zet dus door.

Vanaf 2021 zien we al dat het aantal geïndiceerde voorzieningen voor begeleiding daalt. In hetzelfde jaar is er gestart met het lokale begeleidingsteam. In hoofdstuk 6 gaan we hier verder op in.

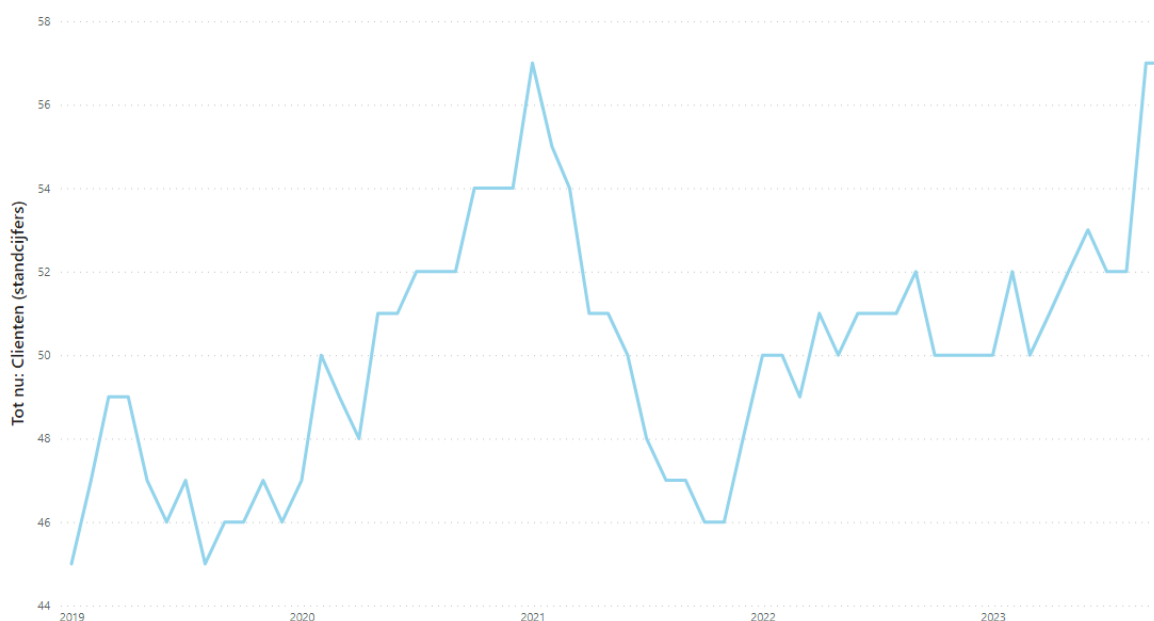

Aantallen Wmo begeleiding

4.2 Trapliften

Woonvoorzieningen	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 (na wijziging)	Prognose 2023	Saldo	%
Trapliften	€ 44.374	€ 45.000	€ 45.000	€ 73.000	€ -28.000	-62%

Voor trapliften wordt er een nadeel verwacht ten opzichte van de begroting. Dit komt doordat de kosten voor de voorziening zijn gestegen. Daarnaast nemen de aantallen toe. Door de vergrijzing zijn er meer inwoners die een traplift nodig hebben. Dit komt ook doordat ouderen langer thuis (willen) blijven wonen. Er wordt voor 2023 een tekort verwacht van € 28.000.

Aantallen inwoners met traplift

5. Jeugdwet 2023

Totaal effect	Begroting 2023	Begroting 2023 (na wijziging)	Prognose 2023	Saldo	%
Jeugdwet totaal	€ 1.657.000	€ 1.657.000	€ 1.908.000	€ -251.000	-15%

In de onderstaande tabellen zijn de begroting 2023, de begroting na wijziging (zomernota) en de prognose 2023 voor de Jeugdwet weergegeven. Voor de Jeugdwet kunnen we voor de hoofdcategorieën echter niet ingaan op de jaarrekeningcijfers van 2022. De jaarrekeningcijfers zijn nog gebaseerd op de oude lv3-standaard. Een vergelijking is daardoor niet goed te maken.

Voor de totale Jeugdwet wordt er een nadeel verwacht van € 251.000 ten opzichte van de begroting. Dit is toe te schrijven aan hoog uitgevallen kosten voor het LTA en een nadeel op Jeugdhulp met verblijf.

Ook voor de Jeugdwet gaan we in deze raadsinformatiebrief alleen in op de voorzieningen waarbij er een significant verschil wordt verwacht ten opzichte van de begroting.

4.1 Jeugdhulp zonder verblijf

Op basis van de huidige cijfers wordt er een voordeel van € 123.000 verwacht voor Jeugdhulp zonder verblijf. Onder Jeugdhulp zonder verblijf vallen de voorzieningsgroepen **Ambulante Jeugdhulp, Begeleiding en verzorging, Behandelingsgerichte dagbesteding, Dagbesteding en vervoer en Ernstige Dyslexie (ED)**.

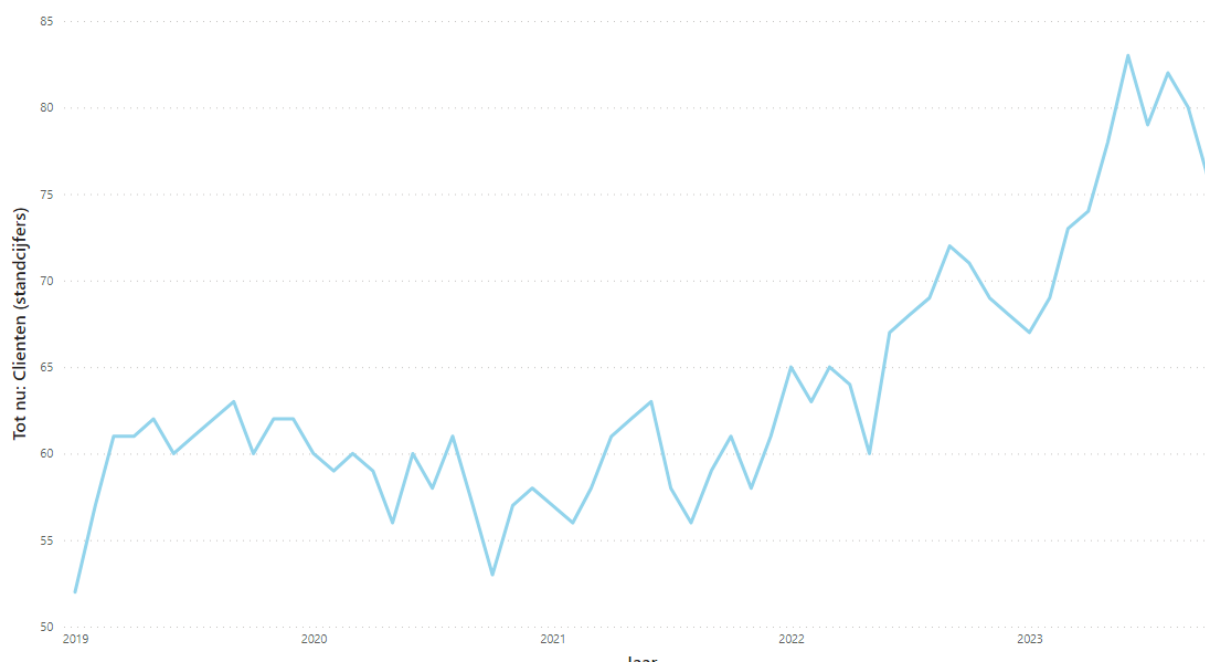
Jeugdwet	Begroting 2023	Begroting 2023 (na wijziging)	Prognose 2023	Saldo	%
Jeugdhulp zonder verblijf	€ 1.352.100	€ 1.352.100	€ 1.229.100	€ 123.000	9%

4.1.1 Ambulante Jeugdhulp

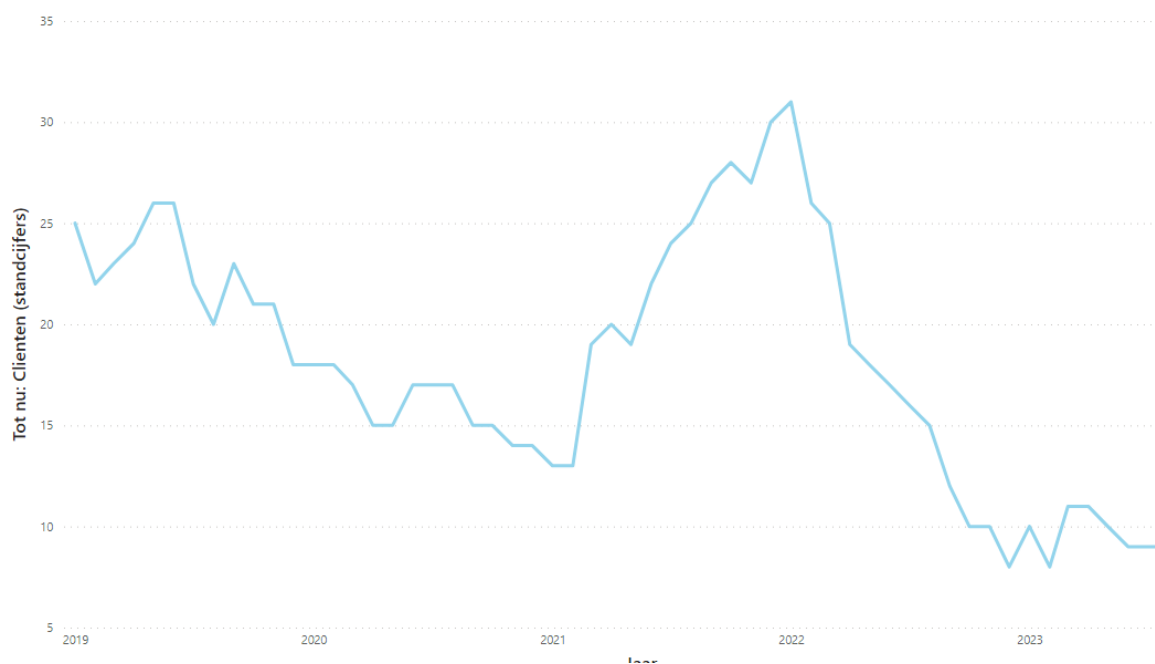
Jeugdwet	Begroting 2023	Begroting 2023 (na wijziging)	Prognose 2023	Saldo	%
Ambulante jeugdhulp	€ 880.000	€ 880.000	€ 778.000	€ 102.000	12%

Voor Ambulante Jeugdhulp verwachten we een voordeel van € 102.000 ten opzichte van de begroting. Hoewel het totaal aantal jeugdigen met Ambulante Jeugdhulp licht stijgt, zijn er dit jaar relatief meer jeugdigen die het goedkopere "Pakket 2" (budget plafond van € 5.000) toegewezen hebben gekregen. Het duurdere "Pakket 4" (budget plafond € 10.000) wordt veel minder toegewezen in 2023. Hierdoor vallen de kosten uiteindelijk lager uit.

Het is op dit moment onduidelijk of de bovengenoemde ontwikkeling (en het voordeel ten opzichte van de begroting) structureel of incidenteel is. Zoals in de onderstaande grafiek te zien is stijgt het aantal inwoners met een voorziening voor Ambulante Jeugdhulp sinds 2021. Blijft deze stijging zich doorzetten dan is het niet zeker of we in de toekomst dezelfde resultaten m.b.t. de kosten realiseren.

Stijging van het aantal jeugdigen met Ambulante Jeugdhulp pakket 2.

Daling van het aantal jeugdigen met Ambulante Jeugdhulp pakket 4

4.1.2 Begeleiding en verzorging

Jeugdwet	Begroting 2023	Begroting 2023 (na wijzigingen)	Prognose 2023	Saldo	%
Begeleiding en verzorging	€ 341.000	€ 341.000	€ 280.000	€ 61.000	18%

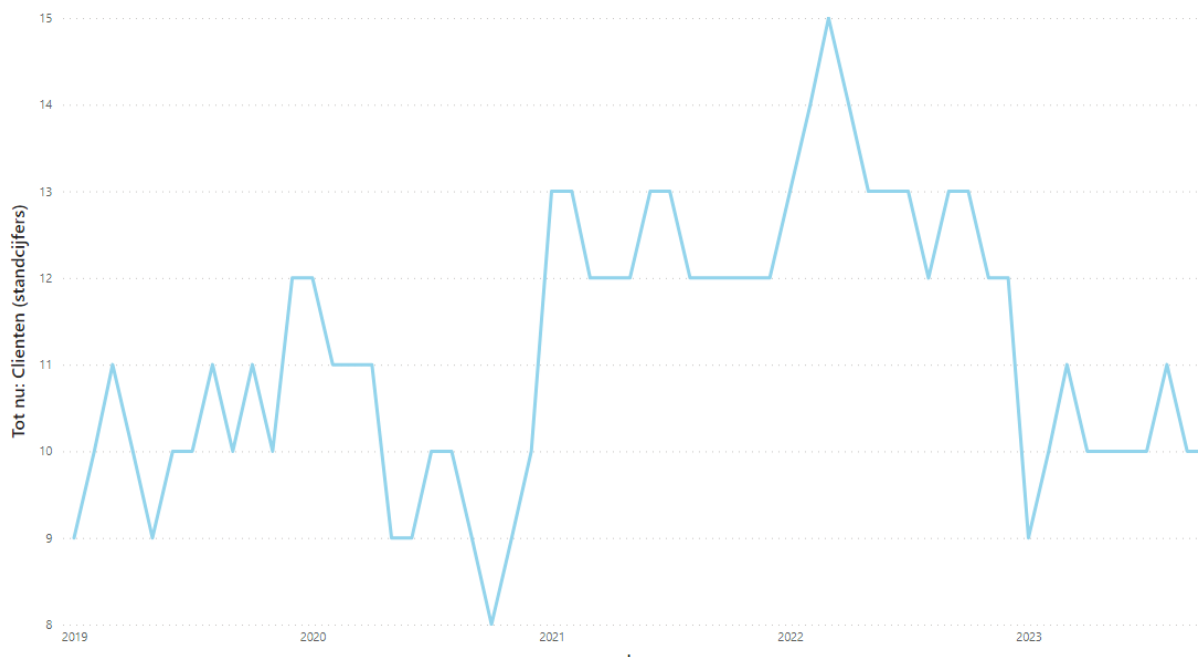
Voor begeleiding en verzorging verwachten we een voordeel van € 61.000 ten opzichte van de begroting.

Het totaal aantal jeugdigen met een voorziening binnen begeleiding en verzorging blijft redelijk stabiel. Het voordeel wordt verklaard doordat één van de twee begeleidingsproducten sinds 2022 is gedaald.

Binnen begeleiding zijn er twee verschillende zorgproducten. In de onderstaande tabel zijn de producten en hun tarief weergegeven.

Product	Tarief 2023
Begeleiden in netwerk jeugdige individu	€ 1,05 per minuut
Begeleiden in netwerk jeugdige gezin	€ 1,17 per minuut

In de onderstaande grafiek zien we dat het “individu” product is gedaald sinds 2022. Het “gezin” product blijft daarnaast stabiel. In wezen is het duurdere “gezin” product een intensievere versie van het “individu” product waarbij het eerste product wordt ingezet bij hulpvragen die complexer zijn. Anders dan de namen van de producten doen vermoeden is er niet per definitie sprake een specifieke focus op het gezin of het individu.

Daling van het jeugdigen met het product “Begeleiding in netwerk jeugdige individu”.

4.1.3. Behandelingsgerichte dagbesteding

Jeugdwet	Begroting 2023	Begroting 2023 (na wijziging)	Prognose 2023	Saldo	%
Behandelingsgerichte dagbesteding	€ 53.000	€ 53.000	€ 41.000	€ 12.000	23%

Voor behandelingsgerichte dagbesteding verwachten we een voordeel van € 12.000 ten opzichte van de begroting. In 2023 is er nog maar één jeugdige die een voorziening heeft (in 2022 waren dit er op de piek drie). De kosten buiten de regionale contracten om zijn echter wel gestegen voor deze voorziening.

4.1.4. Dagbesteding en vervoer

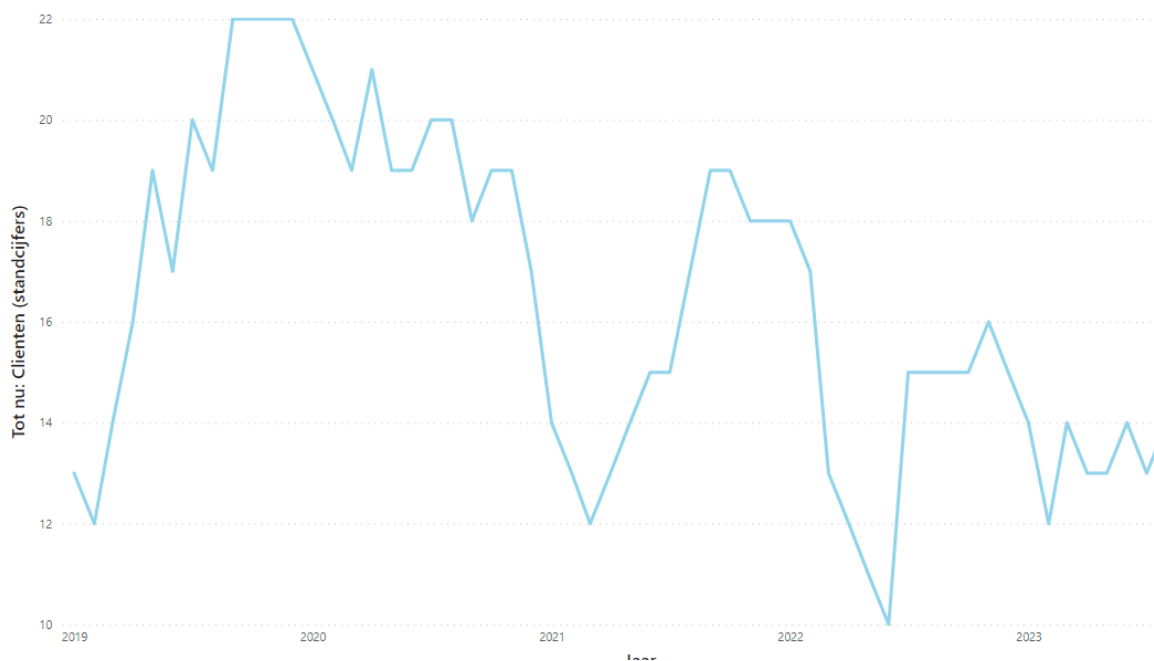
Jeugdwet	Begroting 2023	Begroting 2023 (na wijziging)	Prognose 2023	Saldo	%
Dagbesteding en vervoer	€ 28.000	€ 28.000	€ 51.000	€ -23.000	-82%

Voor dagbesteding en vervoer verwachten we een nadeel ten opzichte van de begroting. Dit komt door hoge kosten buiten de regionale contracten om van € 33.000. De kosten voor regionale contracten dalen licht, waardoor het uiteindelijke nadeel uitkomt op € 23.000. De looptijd van deze lokale contracten zijn op het moment van schrijven wel allemaal afgelopen maar het is niet uit te sluiten dat er voor het einde van 2023 nog nieuwe contracten worden afgesloten.

4.1.5. Ernstige Dyslexie

Jeugdwet	Begroting 2023	Begroting 2023 (na wijziging)	Prognose 2023	Saldo	%
Ernstige Dyslexie	€ 50.100	€ 50.100	€ 79.100	€ -29.000	-58%

Voor Ernstige Dyslexie verwachten we een nadeel van € 29.000 ten opzichte van de begroting voor 2023. Eind 2022 daalde het aantal jeugdigen met een ED voorziening. Deze daling zette echter niet door en in het laatste kwartaal van 2023 was het aantal jeugdigen met een ED voorziening weer bijna terug op het hoogste niveau van 2022. Deze schommeling in voorzieningen valt min of meer samen met de start en afloop van het schooljaar en zien we ook in 2021 terug.

Aantal jeugdigen met een voorziening voor ED 2019-2023

4.2 Jeugdhulp met verblijf

Onder Jeugdhulp met verblijf vallen de voorzieningen **24-uurs verblijf, Beschermd wonen, Driemilieuvoorziening, Gesloten jeugdhulp, Gezinshuizen, Klinische Jeugd GGZ, Kortdurend verblijf en Pleegzorg.**

Voor Jeugdhulp met verblijf verwachten we een nadeel van € 88.000. Dit nadeel komt grotendeels door een nadeel op Klinische Jeugd GGZ.

Jeugdwet	Begroting 2023	Begroting 2023 (na wijziging)	Prognose 2023	Saldo	%
Jeugdhulp met verblijf	€ 223.900	€ 223.900	€ 311.900	€ -88.000	-39%

4.2.1. Klinische Jeugd GGZ

Jeugdwet	Begroting 2023	Begroting 2023 (na wijziging)	Prognose 2023	Saldo	%
Klinische jeugd GGZ	€ 34.900	€ 34.900	€ 123.900	€ -89.000	-255%

Voor Klinische Jeugd GGZ verwachten we een nadeel van € 89.000 ten opzichte van de begroting. Dit komt door één duur verblijfsproduct dat dit jaar is afgesloten voor een jeugdige in Laren.

4.2 LTA

Voor het LTA (Landelijk Transitie Arrangement) verwachten we een nadeel van €286.000 ten opzichte van de begroting. Voor 2023 zijn er 8 jeugdigen geweest die op verschillende momenten in het jaar samen een totaal van 17 LTA voorzieningen toegewezen gekregen hebben. Deze voorzieningen zijn op één na allemaal toegekend via externe verwijzers (huisartsen en medisch specialisten). Daarnaast is de begroting bij de zomernota niet bijgeraamd. In kwartaal 2 kwam de prognose uit op € 55.000. Dit zorgt voor een groot tekort.

Zorg binnen het LTA is van een dusdanige specialistische aard dat deze niet regionaal te organiseren is. De zorg is vaak complex wat maakt dat een enkele voorziening als snel hoge kosten met zich meebrengt. Daarbij worden veel voorzieningen buiten de gemeente om via de externe verwijzers toegekend. Dit alles maakt het doorgaans erg lastig om te voorspellen of en hoeveel LTA voorzieningen er toegekend worden binnen een bepaald jaar.

Jeugdwet	Begroting 2023	Begroting 2023	Prognose 2023	Saldo	%
LTA	€ 14.000	€ 14.000	€ 300.000	€ -286.000	-20423%

6. Prognose lokale begeleidingsteam

In 2021 zijn we gestart met het lokaal begeleidingsteam, onder andere met het doel een besparing te realiseren. Door middel van een daling in de aantallen geïndiceerde begeleiding Jeugd en Wmo en door als lokaal begeleidingsteam een lagere intensiteit van begeleiding te bieden dan geïndiceerde begeleiding.

De aantallen geïndiceerde begeleiding Wmo sinds 2021 gedaald en voor Jeugd gestabiliseerd. Ook de intensiteit van de geleverde zorg is lager dan bij geïndiceerde begeleiding. Deze doelstellingen worden dan ook behaald.

Daarnaast is in Q3 berekend of dit een financiële besparing oplevert op geïndiceerde begeleiding voor de lange termijn (zie onderstaande tabel). Het budget is inclusief de geraamde taakstelling, met andere woorden: de bezuinigingsopdracht van het lokale begeleidingsteam is hierin meegenomen. Kosten buiten regionale contracten om en de kosten voor de lokale begeleiders zijn niet meegenomen in deze prognose. Voor Laren

wordt er op dit moment en op de lange termijn een voordeel verwacht op geïndiceerde begeleiding.

Er zal wel meer aandacht worden besteed aan het oppakken van 18- casussen omdat daar nog winst te behalen valt. Het lokale begeleidingsteam team heeft als doel om in 2026 HBL breed 50 18- casussen te hebben opgepakt.

Gemeente Laren	2022	2023	2024	2025	2026
Budget Wmo begeleiding (incl. bezuinigingen)	€ 314.000	€ 296.000	€ 296.000	€ 296.000	€ 296.000
(Verwachte) kosten	€ 292.063	€ 258.856	€ 233.451	€ 210.588	€ 190.010
Saldo	€ 21.937	€ 37.144	€ 62.549	€ 85.412	€ 105.990
Budget begeleiding Jeugd (incl. bezuinigingen)	€ 341.000	€ 341.000	€ 326.000	€ 322.000	€ 319.000
(Verwachte) kosten	€ 291.341	€ 291.341	€ 291.341	€ 291.341	€ 291.341
Saldo	€ 49.659	€ 49.659	€ 34.659	€ 30.659	€ 27.659
Totaal	€ 71.596	€ 86.803	€ 97.208	€ 116.071	€ 133.649